

Jako pěkný, ale heslo není zvíře!!

Každý rok sledujeme vaše komentáře k šifrámu. Je to vlastně téměř jediná zpětná vazba, kterou od vás máme. I když si to povětšinou neuvědomujete, hodnotíte v komentářích naši práci. Vyjadřujete se, jak se vám šifra líbila, kolik práce vám dala její luštění, někdy někdo poděkuje: „Pěkná šifra :) To bych nevmyslel...“, někdo někdy znechutí a znechtí veškerou naši dřinu: „Toto byla nejhorší šifra s jakou jsme se setkali, mohly byste být originálnější.“ Celkově však soutěžící komentáře k šifrámu zanedbávají. Píšu to sem každý rok, ale soutěžící se nepoučí a nepoučí. Kolikrát stojím za zády týmu, který právě úspěšně vyřešil šifru, dohadují se nad bodovým ohodnocením obtížnosti a líbivosti, ale do psaní pocitů je ani slibované násilí nedostane.

Jako nejtěžší úloha byla označena Myška. A to ani ne samotné luštění, ale ten nápad. A nejvíce jste si stěžovali, že řešením nebyla kočka. „Keď to prejdeme celé a kočka ako výsledok nestačí, tak sa už človek bojí.“ A nebyla to jediná šifra, kde jste zkoušeli diskutovat o správnosti toho svého řešení.

Překvapivý počet týmů hledal zvířata důsledně v řešení každé šifry. I když jim vyšel smysluplný text, zaryté pátrali dál, kde že je to zvíře. Nejvíce asi u šifry Poměrně snadná čísla, kde zdůvodňování „nalezeného zvířete“

42×... nepropadejte panice!

V pátém kole byla šifra Nepropadejte panice! Dostala název, až když byla hotová, právě podle součtu čísel na balóncích. A název to byl výstižný. Kolikrát jsme chtěli šifru zahodit, kopnout do kouta, vyhodit z okna (to ne, v Kapse okna nejsou), propadali jsme panice, že je nemožné šifru sestavit tak, jak jsme chtěli. K názvu nás inspirovala kniha britského autora Douglase Adamse. Ten s prvním nápadem přišel ve svých 18 letech a napsal ji jako rozhlasovou hru pro BBC. Knižně vyšla poprvé v roce 1979 jako Stopařův průvodce po Galaxii. Douglas pak přidal další díly (2. Restaurant na konci vesmíru, 3. Život, vesmír a vůbec, 4. Sbohem, a díky za ryby, 5. Převážně neškodná).

Kniha je naprosto skvělá, plná absurdit, nelogičnosti, fantazie a především humoru. Onoho úžasného humoru, kdy slovo po slovu, věta po větě se stupňuje k úžasné teče, k explozi smíchu. „Na počátku byl stvořen vesmír. Spoustu lidí to našlo a všeobecně se to považovalo za chybný krok. ... Stále více lidí se přiklánílo k názoru, že udělali nenapravitelnou chybu, už tehdy, když slezli ze stromů. Někteří dokonce tvrdili, že chybou bylo vůbec na ty stromy lézt, že měli všichni pěkně zůstat v oceánech.“

Humor této knihy vás vtáhne a zcela pohltí, stejně jako třeba sushi. A nebo ne, po

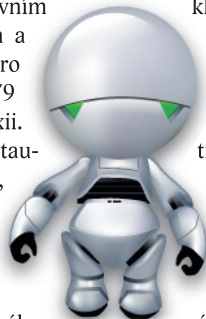
bylo často velmi krkolomné. Nejméně se líbila O kom je řeč? s hodnocením 3,53 „Tak tohle dalo fakt zabrat – jsme fakt rádi, že jsme nezadali SLON – je slon indický, v Egyptě i v Malajsii jsou taky sloni, má trubku místo nosu, POBŘEŽÍ slonoviny ... Naštěstí se nám zdál zlatý slon jako blbost :)“, Strašidelný strom 3,56 a Evoluce 3,59. Nejvíce se líbila Myška (4,29), pak Jáchyme, hod' ho do stroje

Drbání za levým ouškem a špičatý čumáček mi ukazuje na počítač. Snažíme se zjistit nějakou část počítače pojmenovanou po zvířeti :/

(4,27) a Život je hra (4,21). Jako nejlhčí jste ohodnotili Omen nomen (2,33) a Jakpak dělá kravička (2,48). Nejtěžší vám připadala Myška (4,33), Strašidelný strom (4,03) a Boyard (4,00). Obzvláště Boyard je překvapením, nikdy nebyl hodnocen jako náročný. Podle komentářů čím dál víc spoléháte na googlování „hodiny strávené nad Googlem, pričom niektoré vyhľadávania hádzali deprimujúce alebo pre ľudí do 18 rokov nevhodné výsledky“.

Před lety jsme tvrdili a statistiky potvrzovaly, že čím dá šifra víc práce, je obtížnější, tím méně se vám líbí. Letos je hodnocena jako nejtěžší Myška, která ale získala nejvíce bodů za líbivost, druhá nejtěžší Strašidelný strom, který se naopak nelíbil. Tak si vyberte :-)

prvním ochutnání odmítnete. Každý jsme jiný. Není to kniha pro každého. Ale pokud vás získá, stane se vašim přítelem třeba Artur Dent. Hrdinové knih většinou něco nechápou, aby se to jejich prostřednictvím vysvětlilo čtenářům. Čtenář i hrdina pochopí a všichni jsou spokojeni. Když se něco vysvětluje Arturovi, tak i když čtenář pochopí, Artur dál klidně nechápe. Seznámíte se s jeho kamarádem Fordem Prefectem, ze kterého se vyklube mimozemšťan z planety poblíž Betelgeuze. Na Zemi dělá průzkum pro redakci Průvodce, trochu podcenil přípravu a myslel si, že Ford je zcela běžné jméno. V prvním vydání Průvodce byla u planety Země poznámka „převážně neškodná“. V dalších vydáních pak bylo první slovo vyškrtáno. Pobaví vás šilený volnomyšlenkář, prezident Galaxie Zafod Bibrilox. „Za prezidenta je vybírán vždycky sporný typ – provokativní a zároveň fascinující. Jeho úkolem není moc vykonávat, nýbrž odvracet od ní pozornost.“ A nesmíme zapomenout na těžce depresivního robota Marvinu, jemuž tvůrci vnukli prototyp Opravdové lidské osobnosti: „Život si můžeš hnusit nebo ho můžeš ignorovat. Ale líbit se nemůže nikomu.“ A proč číslo 42? Ještě to nevíte? To je přeci odpověď na základní otázku života, vesmíru a vůbec!

Květák je ovoce?

Náš reportér zpovídal tým primánů z Keplera. Matiu, jak to, že Květák s velkým K je ovoce?!

Květák je plyšák-jahoda, třídní maskot :)
Už od začátku jste šlapali na paty mnohem zkušenějším týmům, znejistili jste i Tvoji mámu. Vyluštili jste jejich zprávu ve volné diskuzi?

Při hře ne, moc jsme si ji nevsímali. Ale teď jsem ji vyluštil za chvíli :) Zpráva mě docela potěšila :) Kdybych věděl, že se nás bojí i Tvoje máma, možná bychom se víc snažili :)
Co byl největší zádrhel u Myšky?

Asi zjistit, k čemu je tam počítačová myš. Zkoušeli jsme hledat ikonky podle popisů v jednotlivých odstavcích, součásti počítače... Když to nešlo, tak jsme se vrátili do reálného světa a hledali jsme země a města. Na tom jsme se zasekli dlouho.

Nakonec se podařilo, měli rodiče pochopení pro ten pozdní večerní závod s časem?

Rodiče měli mnohem větší pochopení pro noční luštění než pro luštění v hodině biologie :/ Když to začlo fungovat, tak jsem měl radost, že můžu jít spát :)

Jaký druh šifry byste si přáli ve finále?

Mám spíš obavy, že budu moc pomalý než že šifry nevyluštíme, ale stejně by se hodila nějaká šifra, kterou vyluštime jen my :) Nechtěli byste použít tu, co jsem vám poslal? :)

Když orgové ji nevyluštili. Co byste poradili stejně mladým týmům, aby se ve hře neztratili?

Pomohlo nám, že jsme od začátku soutěžili s týmy ze třídy, pak i ze školy a nakonec z celé Technoplanety :) A rada? Zkuste si každou šifru nějak namalovat. Většinou to aspoň trochu pomůže.

Celá Technoplaneta se mi moc líbila, těším se na finále. Díky Technoplanetě jsem se s některými spolužáky skamarádil :)

Proč nasazujeme na psy?

Pes je označován jako nejlepší přítel člověka. Celé věky provází lidi na jejich pouti, pomáhá, hlídá, je společníkem k nezaplacení. Vždy je připraven a ochoten přitulit se, podat packu a nastavit ucho. A kdo má doma toho chlupatého čtyřnožce, bude souhlasit dvojnásob.

Proč se tedy slovo „pes“ v mnoha podobách vyskytuje v tolika hanlivých spojeních či přirovnáních? Třeba když chceme někoho vypsokovat nebo sepsout. Označíme psí počasí, kam bychom ani psa nevyhnali, protože je tam zima jak v psinci. Jsou lidé, kteří mají psí život, žijí pod psa, mizerné jídlo, které by ani pes nežral. Zlí lidé jsou jako pes, opuštěný člověk, o kterého ani pes nezavádí, nebo tací, od kterých by pes kúrku nevezl. A to nestačí, pojmenujeme bezcennou travinu psárka a víno s nepoživatelnými hroznými jako psí víno. Je to záhada? Odborníci uvádí, že původ najdeme v Bibli, která vytvořila pojem „nevěřící psi“ pro lidi s odlišným vyznáním. A protože středověká společnost byla Bibli silně ovlivněná, zůstalo nám v jazyce a řeči nasazování psí hlavy na naše čtyřnohé kámoše dodnes.

Irský Limerick

Limerick (irsky Luimneach, počestně Limerik) je třetí největší irské město, srovnatelné svou velikostí s našim Hradcem Králové nebo Ústím nad Labem. Leží na západě země na řece Shannon u posledního brodu.

Nejstarší zmínky o městě jdou až na začátek devátého století. A vždy bylo významnou křižovatkou všech cest. Je tam přístav i letiště, kříží se silnice i železnice. V přístavních krčmách se scházeli námořníci, kteří procestovali celý svět a bavili sebe i suchozemské krysy líčením svých dobrodružství. Vznikaly říkanky, které popisovaly věci nevídané a neslychané, plné fantazie a hrající si s jazykem často zcela bez logiky. A je tedy logické, že se této slovesnosti začalo říkat limerik.

Jako literární útvar o pěti verších s rýmovou strukturou a-a-b-b-a byl znám už v antice, najdeme ho i v české lidové slovesnosti. V současné české literatuře se drží na špičce tvorba Jiřího Žáčka. Jeho sbírkou limeriků 99 dědečků + 1 babička stojí za to alespoň zalistovat.

Zapište si do notýsku, jak veršovat v limeriku, najdete si správný rým, nebo zbude jenom dým, budete rýt nosem v písku.

Každý z orgů pořád hledá, bádá, čím zamotat hlavy a naklepat týmům záda. Vymyslí jim šifry hbité, nehleďte hříby v žitě, ať všem chutná čokoláda, čokoláda.

Když se řekne Řecko, napadne mě gyros :))

Do letošního ročníku se zapojilo 228 týmů a k tomu ještě 44 týmů veteránů. Veteráni mají svou tabulku, ale soutěží stejně jako běžní hráči, jen pro ně není finálová část. A mají kolikrát více nadšení a nápadů, podepřených zkušenostmi, že často najdou řešení dříve, než ostatní soutěžící vůbec vstanou. Jako první letos padla podle očekávání Jakpak dělá kravička v 6.05 v nejkratším čase ročníku a její skalp si mohou přitlouci nad dveře Wizard's butterflies. Tuto šifru také rozlousklo nejvíce týmů (222). Kromě Boyardu nejdéle vzdoroval Kočkopes, a to až do 14.35.

1. Kokonati..... 25, 0, 28
2. Mozkomoři..... 25, 0, 36
2. Čokoláda s oříškama..... 25, 0, 36
4. Šunka od kosti..... 25, 0, 38
5. Tvoje Máma..... 25, 0, 41
6. NEPODSTATNÍ..... 25, 0, 42
7. Na názvu jsme se neshodli..... 25, 0, 45
8. Krakatit..... 25, 0, 73
9. The Wall..... 25, 0, 78
10. 10 Hemisfér..... 25, 1, 57
11. Enigmani..... 25, 2, 60
12. KAVKA..... 25, 2, 66
13. Květákovovo vojsko..... 25, 2, 69
14. Wizard's butterflies..... 25, 2, 87
16. Imaginárně Mrkvičky..... 25, 3, 81
17. kokosy na sněhu..... 25, 3, 112
18. Junykorn na obláčku..... 25, 4, 106

19. NIQES team Ohrada..... 25, 5, 98
20. Všetínské ovešky..... 25, 7, 119
21. mm..... 25, 7, 151
22. SULTÁNISTÁN..... 25, 8, 141
22. Supermanky-ovladace..... 25, 8, 141
24. KLOKANI..... 25, 8, 153
25. koleckaakrizky..... 25, 8, 158
26. Už je nás pět..... 25, 8, 160
27. Mamlasové..... 25, 9, 147
28. Sturmpanzerwagen..... 25, 9, 150
30. iseyou..... 25, 10, 140
31. CRAZY zajíci..... 25, 11, 158
32. TOP5..... 25, 12, 193
33. ZIKIGroup..... 25, 12, 214
34. susenky..... 25, 13, 173
35. Together..... 25, 14, 204
36. Sovičky..... 25, 15, 204

Matematické okénko Nemít deset prstů

Příroda vytvořila člověka s pěti prsty na každé ruce, a tak lidstvo začalo počítat a dodnes počítá ve skupinách po desíti. Nepovažují to za ideální, dvanáctková soustava by byla lepší už kvůli dělitelnosti. Je vidět, že žádný bůh (stvořitel) není matematik.

Takže na počítání stáda mamutů, zrněk písku či hromady peněz máme deset znaků: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9, a když dojdou, přidáme jeden znak na začátek a pokračujeme zase od nuly, tj. 10 11 12 13 14 15 ... atd.

Kdyby příroda šetřila a měli jsme jenom po třech prstech na každé ruce, počítali bychom jenom se šesti znaky a největší číslice (cifra) by byla o jednu menší než šest. Takže potřeba přidat další cifru by nastala dříve, jejich 10 by u nás znamenalo pouhých 6. Došla legrace, kdyby se takové dvě civilizace potkaly a porovnávaly si účty za elektřinu a plyn :-)

Člověk je ale tvor hravý, a tak občas počítá v různých soustavách, nejen v desítkové. Staří Mayové používali šedesátkovou a počítačová doba nám přinesla šestnáctkovou soustavu, nemluvě o binárním kódu čili soustavě dvojkové, která si vystačí jen se dvěma znaky 0 a 1.

Naštěstí v šifrovacích pomůckách všechny běžně užívané číselné soustavy (dvojková, trojková, osmičková i šestnáctková) jsou, takže není potřeba si dělat starosti.

Předpověď počasí

Karel Čapek: „Pravé ‚psí počasí‘ by bylo krásnější, než si vy sami dovedete představit: červen po celý rok, na dvorku teplé výsluní a chladivý stín, krátký rosný déšť, mnoho zajímavých vůní, vlhká vysoká tráva, žádný úplněk, žádný klavír, žádní žebráci, žádná nerovnost, mnoho dětí a dost masa pro každého.“

Letos se na počasí zeptáme zvířat – rozhlédněte se kolem sebe:

Z půdy vylézají žížaly? Včely se drží v blízkosti úlů? Vlaštovky létají nízko? Holubi se houfují? Hmyz štípe, bodá, kouše? Tak to bude přšet.

Ale jestliže pavouci rozprostírají pavučiny, sedí uprostřed a číhají, mravenci vynášejí kukly z mraveniště, rackové usedají na vodu, tak to se můžeme těšit na sluníčko.

37. kiwiwi..... 25, 20, 246
38. mr.nutella..... 25, 21, 267
39. ECO noobs..... 24, 3, 117
40. Technoslapanice..... 24, 6, 121
41. Niebyndž Łabyndž..... 24, 7, 103
43. Mončičáci..... 24, 8, 123
44. logici..... 24, 10, 148
45. Matrix..... 24, 11, 190
47. Hlavonožci..... 24, 15, 207
50. Andílci..... 23, 6, 95
51. Atemavaku..... 23, 11, 185
55. DONaTI..... 22, 7, 144
57. FMLEK..... 22, 9, 153
59. JOLANDY..... 22, 11, 199
53. Slovanaci..... 22, 13, 249
63. Dravci..... 21, 10, 137
53. PrvniOdKonce..... 23, 15, 234